

BIURO DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH UJ

ul. Retoryka 1/210, II piętro
31-108 Kraków

tel.: 12 424 29 50
fax: 12 424 29 52

e-mail: bon@uj.edu.pl

www.bon.uj.edu.pl

Wsparcie edukacyjne studentów
z zaburzeniami psychicznymi

WSPARCIE EDUKACYJNE STUDENTÓW Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Niepełnosprawność psychiczna obejmuje szereg różnorodnych zaburzeń. Do najczęściej występujących wśród studentów zaliczyć można zaburzenia:

- lękowe
- odżywiania
- osobowości
- adaptacyjne
- nastroju
- psychotyczne

O rozpoznaniu zaburzenia psychicznego decydują: stwierdzone klinicznie objawy psychiczne, występowanie związanego z nimi cierpienia oraz zakłócenia indywidualnego i społecznego funkcjonowania osoby.

Zaburzenia psychiczne należą do tzw. „niepełnosprawności ukrytych”, dlatego osoby których one dotyczą spotykają się często z niezrozumieniem ze strony otoczenia, a ich trudności interpretowane są jako brak dobrej woli, brak zdolności, lenistwo lub wzbudzają niepokój.

Niski poziom świadomości otoczenia oraz stygmatyzacja osób z problemami psychicznymi stanowi dodatkowe źródło trudności i przeszkodę w uzyskiwaniu adekwatnego wsparcia na uczelni. Ta sama diagnoza medyczna nie oznacza tych samych objawów - natężenie oraz czas trwania symptomów zmieniają się w czasie i różnią między poszczególnymi osobami. Dlatego w opracowywaniu strategii nauczania niezwykle ważne jest indywidualne podejście do studenta.

Występujące trudności:

Studenci z zaburzeniami psychicznymi, w zależności od ich specyfiki oraz podjętego leczenia, mogą mieć następujące trudności wpływające na ich wywiązywanie się z obowiązków akademickich:

- Absencja wynikająca z okresowych nasileń objawów choroby;
- Konieczność nadrabiania zaległości powstałych np. w okresie hospitalizacji;
- Problemy z koncentracją, pamięcią, utrzymaniem odpowiedniego poziomu motywacji, radzeniem sobie ze stresem;
- Organizacja własnej pracy, planowanie działań, ustalanie celów i priorytetów, szczególnie pod presją czasu;
- Konieczność pracy w grupie, lęk przed publicznym wypowiedzianiem się;
- Radzenie sobie ze skutkami ubocznymi przyjmowanych leków (np. senność, wolniejsze tempo pracy).

STRATEGIE WSPARCIA EDUKACYJNEGO

Adaptacje zajęć i egzaminów powinny odpowiadać indywidualnym potrzebom studentów wynikającym ze specyfiki ich problemów zdrowotnych. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą potrzebować:

W ramach organizacji zajęć:

- Dostosowania organizacji pracy podczas zajęć do aktualnych trudności zdrowotnych - pracy w mniejszej grupie, umożliwienia odpowiadania ze swojego miejsca w celu zmniejszenia ekspozycji społecznej, pozwolenia na robienie krótkich przerw na odpoczynek;
- Pozwolenia na nagrywanie treści zajęć w celu poprawienia ich odbioru;
- Udostępniania konspektów zajęć/prezentacji z odpowiednim wyprzedzeniem, tak by mogły zapoznać się z nim i pełniej uczestniczyć w zajęciach;
- Wydłużenia czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych, szczególnie obszernych prac pisemnych, a także w razie konieczności dzielenia ich na mniejsze części;
- Umożliwienia zwiększonej absencji na zajęciach ze względu na stan zdrowia;
- Uzgodnienia formy, w jakiej student będzie mógł nadrobić ewentualne zaległości wynikające z pogorszenia stanu zdrowia. Student powinien mieć możliwość elastycznego zaliczania materiału w zależności od samopoczucia psychicznego, z drugiej strony powinien czuć się zobowiązany do zaliczenia partii materiału w określonym przez nauczyciela czasie, o ile stan zdrowia to umożliwia. Niezwykle ważna jest konsekwencja wobec studenta;
- Uwzględnienia specyficznych, niekiedy tylko okresowych, trudności studenta w podejmowaniu kontaktów społecznych. Pomocna okazać się może zgoda na elektroniczną formę kontaktów z osobą prowadzącą zajęcia;
- Uwzględnienia faktu, że zażywane przez studenta leki mogą powodować takie skutki uboczne jak: senność, spowolnienie czasu reakcji, osłabienie pamięci, trudności z koncentracją.

W ramach adaptacji zaliczeń i egzaminów:

- wydłużenia czasu trwania egzaminu;
- zmiany formy egzaminu z ustnej na pisemną lub odwrotnie;
- możliwości podawania treści pytań egzaminacyjnych w formie ustnej i pisemnej podczas egzaminów ustnych;
- możliwości przygotowania pisemnego konspektu odpowiedzi w czasie egzaminu ustnego;
- możliwości korzystania z krótkich przerw podczas egzaminu;
- rozłożenia egzaminów w sesji;
- w przypadku egzaminów z obszernego materiału możliwości podziału go na części;
- przeprowadzenia egzaminu w osobnej sali.

Inne:

- Powinno się respektować prawo studenta do nieujawniania diagnozy psychiatrycznej;
- Dostrzegając trudności studenta związane ze zdrowiem psychicznym powinno się zachęcać go do szukania profesjonalnej pomocy.

Ulotka przygotowana na podstawie materiałów opracowanych w ramach projektu DARE 2 przez dr n. med. Edytę Dembińską - lekarza psychiatrę, asystentkę w Katedrze Psychoterapii UJCM, konsultantkę BON UJ w dziedzinie psychiatrii.